

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету
морського права та менеджменту
Факультет
морського права
та менеджменту
Н.А. Савінова
« 01.12.2019 » 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КРУЇЗНИЙ БІЗНЕС»

Рівень	Другий рівень вищої освіти
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація	Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту
Факультет	Морського права і менеджменту
Кафедра	Економічної теорії та підприємництва на морському транспорті

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Круїзний бізнес» розроблена відповідно до освітньої – професійної програми підготовки магістрів « Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту».

Розробник: Голубкова І.А., д.е.н., професор кафедри ЕТтаПМТ

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та підприємництва на морському транспорті

Протокол від 26 серпня 2020 р. № 1

Завідуючий кафедрою Примачов М.Т.

Секретар кафедри Голубкова І.А.

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни. Метою навчальної дисципліни у «Круїзний бізнес» є формування у курсантів (студентів) глибокого комплексного розуміння щодо порядку та особливостей організації круїзного бізнесу. Метою навчальної дисципліни «Круїзний бізнес» є формування у майбутніх спеціалістів необхідних знань у сфері менеджменту, де є однією із важливих галузей - розвиток ринкових відносин, сприяючих зовнішньоекономічним зв'язкам підприємств країни.

Загальна тенденція економічного розвитку у системі транспортних перевезень забезпечує стійкість росту валового національного продукту. Рівень та параметри глобалізації, які відбивають сукупні зміни обсягів виробництва та характер участі окремих країн в міжнародному поділі праці, відбивають потреби у розвитку морського флоту.

Такий вид дозвілля, як круїзи, переживають друге народження після довгих років забуття, сьогодні вони користуються навіть великим успіхом, чим в період свого розквіту в першій половині ХХ в. Серед плюсів подібного виду пересування — спокійна обстановка. Пасажиrowі круїзного лайнера гарантується повний комфорт і безпека, приємна атмосфера і т.і. Цілком комфортабельними стали і швидкохідні судна (пороми), які не просто дозволяють добратися в потрібне місце, але і отримати позитивні емоції від "міні-круїзів", якість яких досягла рівня, раніше доступного лише пасажирам розкішних лайнерів. Сучасні технології дозволили скоротити, експлуатаційні витрати, до того ж з'явився і новий вигляд транспорту: судна, оснащені повітряними подушками, реактивними двигунами, двокорпусні катамарани і ін. Вони забезпечують швидкісне повідомлення на коротких маршрутах, а у разі потреби доставляють пасажирів в труднодоступні місця.

Це дало поштовх численним нововведенням у сфері водного туризму: від яхтингу і прогулянок на моторних судах до середземноморських і океанських круїзів.

Дана програма призвана обучити спеціаліста, працюючого в будь-якої сфері діяльності, необхідним мінімумом знань для успішної діяльності у круїзному бізнесі, без знань яких неможливо вести діяльність в умовах жорсткої конкурентної боротьби.

Робоча програма складена відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня магістр галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізація «Менеджмент організацій і адміністрування підприємств морського та річкового транспорту».

Мова навчання *українська*

Статус дисципліни *вибіркова*

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності :

- ЗК 2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- ФК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;
- ФК 8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом;

ФК12 Ініціювання інноваційних проектів та оцінювання результатів нововведень в портовій інфраструктурі, судноплаванні та фрахтуванні;

ФК14. Здатність орієнтування в сучасному круїзному ринку та в практичних проблемах менеджменту сучасного круїзного бізнесу.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;

ПРН14. Уміння проводити факторний, ситуаційний, кореляційно-регресійний аналіз для пошуку резервів підвищення ефективності діяльності підприємств морської галузі;

ПРН18 Навички планування та організація круїзного бізнесу

Кількість кредитів ЕКТС – 4.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Круїзний бізнес» передбачає здобуття курсантом (студентом) наступних результатів навчання за навчальною дисципліною.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування у студентів уявлення про особливості організації круїзного бізнесу;

- ознайомлення студентів з сутністю і джерелами інформаційного забезпечення круїзного бізнесу, особливостями і технологією організації круїзного бізнесу;

- набуття студентами глибоких теоретичних знань з питань особливостей організації круїзного бізнесу;

- уявлення сучасних технологій і підходів до формування інформаційної бази організації круїзного бізнесу;

- освоєння основних аспектів розвитку круїзного бізнесу, основні чинники розвитку і методи вивчення цього виду господарської діяльності;

- оволодіння практичними навичками творчого критичного погляду на процес організації круїзного бізнесу;

- придбання навичок оцінки соціально-економічної ефективності і наслідків господарських рішень в процесі організації круїзного бізнесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни курсант(студент) повинен знати:

- теоретичні та нормативно - методологічні положення щодо організації діяльності підприємств океанічного, морського, річкового круїзного та яхтового бізнесу ;

- основні принципи і методи її проведення;

вміти:

- сформулювати релевантну інформаційну базу щодо організації основних видів круїзного бізнесу:

- яхтового бізнесу;

- паромного бізнесу;

- річкового бізнесу.

- визначити вимоги щодо особливостей організації морського туризму.

- володіти принципам управління якістю туристичного продукту;

- володіти сучасними засобами організації морських та річних круїзів.

Знати:

- причини популярності круїзів;

- відмінності функціонування видів водного туризму;
- основні морські круїзні маршрути;
- основні річкові круїзні маршрути.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)											
	Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
	усьог о	у тому числі					усьог о	У тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Історичні та сучасні аспекти туризму												
Тема 1. Поняття «туризм». Види туристичних послуг	6	4	4			6	2	1	1			12
Тема 2. Зародження та розвиток туризму	6	4	2			6	1	1	1			10
Тема 3. Дія туризму на соціальне і оточуюче середовище	4	2	2			6	2	1				10
Тема 4. Сучасні особливості морського туризму	4	4	2			6	2		1			10
Тема 5. Роль круїзного туризму в розвитку економіки	4	2	2			6	1	1	1			10
Разом за розділом 1	24	16	12			30	8	4	4			52
Розділ 2. Базові поняття розвитку круїзного бізнесу												
Тема 1. Морські й океанські круїзи	6	4	2			8	2	1	1			12
Тема 2. Прибережні маршрути	5	2	2			8	2	1				10
Тема 3. Річкові й озерні круїзи	6	4	2			8	2	1	1			10
Тема 4. Яхтовий туризм	5	2	2			8	1	1				10
Тема 5. Підводний туризм	4	2				8	1					10
Разом за розділом 2	26	14	8			40	8	4	2			52
Розділ 3. Економічні і правові аспекти управління круїзним бізнесом												
Разом за розділом 2	30	6	6			18	31	3	4			24
Всього аудиторних годин	50	30	20			70	16	10	6			104
Самостійна робота (години) з них на виконання індивідуального завдання **	70						104					
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	120						120					

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Зародження та розвиток туризму	4	1
2.	Роль круїзного туризму в розвитку економіки	4	1
3.	Туристичний маршрут	4	1
4.	Морські й океанські круїзи	4	2
5.	Річкові й озерні круїзи	4	1
Разом		20	6

5.Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота призначена для поглиблення, розширення і закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях. Вона допомагає набути навички самостійної роботи з довідковою, навчальною і науковою літературою, державними і галузевими стандартами; підвищити якість самостійної проробки студентами навчальної інформації шляхом її конкретизації і цілеспрямованості.

Види самостійної роботи:

1. Робота по опрацюванню лекційного курсу.
2. Робота по вивченню окремих розділів курсу, не висловлюваних при читанні лекцій (що задаються викладачем).
3. Виконання практичних розрахунків, заданих викладачем.
4. Підготовка до семінарських/практичних занять.

Опрацювання лекційного матеріалу:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Поняття «туризм». Види туристичних послуг	8	10
2.	Зародження та розвиток туризму	6	8
3.	Сучасні особливості круїзного туризму	6	8
4.	Роль круїзного туризму в розвитку економіки	6	8
5.	Дія туризму на соціальне і оточуюче середовище	6	8
6.	Туристичний маршрут	4	8
7.	Мотивація вибору виду перевезень	2	8
8.	Морські й океанські круїзи	8	10

9.	Прибережні маршрути	6	8
10.	Річкові й озерні круїзи	8	10
11.	Яхтовий туризм	6	8
12.	Підводний туризм	4	6
20.	Розрахунок економічних показників роботи суден	4	4
Разом		70	104

6. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних завдань	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
АКР	-	+

Мета виконання індивідуального завдання (АКР) – поглиблення та закріплення теоретичних знань, придбання практичних навичок і їх застосування для вирішення виробничих задач.

В АКР здобувач вищої освіти повинен показати знання теоретичних основ тем, що викладаються, освітлюючи теорію питання на основі вивчення та узагальнення економічної і спеціальної літератури, рішень законодавчих і виконавчих органів.

Тематика АКР:

1. Історія виникнення та розвитку туризму .
2. Теоретичні аспекти морського туризму.
3. Особливості розвитку морського туризму.
4. Специфіка морського туризму в розвитку міжнародного туризму.
5. Вплив демографічних факторів на функціонування морського туризму.
6. Сучасний стан морського туризму.
7. Засоби отримання інформації в круїзній судноплавній компанії.
8. Вплив макросередовище на морський туризм.
9. Вивчення та прогнозування туристичного попиту на круїзних судах.
10. Особливості поведінки споживача на різних ринках.
11. Сегментація споживачів туристичних послуг в круїзному бізнесі.
12. Історія виникнення та тенденції розвитку туристичного бренду.
13. Аналіз рекламної компанії в круїзній судноплавній компанії.
14. Концепція життєвого циклу туристичної послуги .
15. Оцінка ємкості ринку круїзних послуг . Поняття кон'юнктури.
16. Особливості реклами в сфері морського круїзного туризму.
17. Ренд : сутність та значення (на прикладі круїзної судноплавної компанії).
18. Види туристичної реклами.
19. Проблеми та перспективи розвитку морського круїзного туризму.
20. Роль персоналу в становленні морського.

7. Методи контролю

Здобувачі вищої освіти опановують зміст навчальної дисципліни у наступних видах навчальної роботи: опрацювання лекційних матеріалів, підготовка до практичних занять, надання відповідей на тести з тем курсу; виконання практичних завдань, обговорення конкретних ситуацій на практичних заняттях; розв'язання задач.

Поточне оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється у вигляді демонстрації їх результатів навчання та оцінювання: усної відповіді на питання лекційного курсу; розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків; виступ на практичних з рефератом, в дискусії.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю. Форма підсумкового контролю: *екзамен*.

Методи демонстрації здобутих результатів навчання

№ п/п	Результати навчання	Методи демонстрації
1	Знати; причин популярності круїзів;	Усна відповідь на питання лекційного курсу, письмова відповідь на тести, виступ на практичних заняттях
2	Знати основні напрямки та перспективи розвитку морського круїзного туризму;	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з докладом, в дискусії
3	Уміти встановлювати відмінності між видами водного туризму;	Усна відповідь на питання лекційного курсу, в дискусії
4	Знати концептуальні засади побудови системи державного регулювання розвитку морського туризму;	Усна відповідь на питання лекційного курсу, підготовка АКР, в дискусії
5	Знати основні морські та океанічні круїзні маршрути	Усна відповідь на питання лекційного курсу, письмова відповідь на тести, в дискусії
6	Знати основні річкові круїзні маршрути;	Розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків, письмова відповідь на тести
7	Уміти обґрунтовувати доцільність використання реклами в сфері морського круїзного туризму;	Розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків, виступ на практичних заняттях з докладом, в дискусії
8	Уміти систематизувати та аналізувати інформацію щодо факторів, які впливають на макросередовище морського туризму.	Розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків, в дискусії

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

Таблиця розподілу оцінок по результатах навчання за різними шкалами

Шкала оцінювання ВНЗ	Національна оцінка	Критерії оцінювання
A	відмінно	Студент проявляє особливі здатності, уміє самостійно добувати знання, без допомоги викладача знаходить і обробляє необхідну інформацію, уміє використовувати набуті знання й уміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні дарування й похилості
B	добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно вирішує вправи й завдання в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначно
C		Студент уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є істотні, підбирати аргументи для підтвердження думок
D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість істотних
E		Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вище початкового, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	не задовільно	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання й відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

9. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність та зміст круїзного бізнесу.
2. Становлення та розвиток туристичного бізнесу.
3. Функції міжнародного туризму.
4. Основні умови та принципи морського туризму.
5. Планування діяльності морського туризму.
6. Ринок послуг морського туризму як основа функціонування круїзного бізнесу
7. Круїзна судноплавна компанія – основна ланка круїзного бізнесу.
8. Сегментація круїзного ринку.
9. Характеристика і мотиви поведінки споживачів морського туризму..
10. Маркетингові стратегії в туризмі. Розробка та вибір альтернативних стратегій.

11. Туристичні послуги та туристичний продукт. Класифікація турів.
12. Життєвий цикл туристичного продукту
6. Поняття, чинники формування та види ринку туристичних послуг.
7. Територіальні структури туристичного ринку. Попит і пропозиція на туристичному ринку.
8. Особливості поведінки споживача на різних ринках.
9. Сегментація споживачів туристичних послуг в круїзному бізнесі.
10. Історія виникнення та тенденції розвитку туристичного бренду.
11. Умови та можливості виходу на туристичний ринок. родуктова стратегія туристичного підприємства..
12. Поняття та методи сегментації ринку морських туристичних послуг.
13. .Сегментація туристичного ринку по декількох ознаках. Позиціонування туристичного продукту..
14. Формування збутової стратегії туристичними підприємствами в круїзному бізнесі.
15. .Канали збуту морського туристичного продукту. Вибір посередників та напрямки співпраці з ними..
16. Суть, цілі та функції реклами в туризмі. Види туристичної реклами в круїзному бізнесі.
17. Використання прямої реклами в круїзному бізнесі.
18. Специфіка міжнародного туристичного ринку.
19. Особливості маркетингу на світовому морському туристичному ринку.
20. Суть, цілі та функції морських круїзів.
21. Суть, цілі та функції океанських круїзів.
22. Суть, цілі та функції прибережних круїзів.
23. Суть, цілі та функції річкових круїзів.
24. Суть, цілі та функції озерних круїзів.
25. Суть, цілі та функції яхтового туризму.
26. Суть, цілі та функції підводного туризму.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

- 1.Афинская конвенция от 13.12.1974 г. «О перевозке морем пассажиров и багажа» (электронный ресурс)/ Верховная Рада Украјни. – База даних «Законодавство України». – Режим доступу до документу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_094
- 2.Бутко И.И. Туризм. Транспортные туры и круизы/И.И.Бутко. – Март,Феникс,2010. – 336 с.
- 3.Жарков Г.Н. Правовое обеспечение международного туризма: Учебно – практическое пособие /Г.Н. Жарков – К:Кондор,2004. – 486 с.
- 4.Жихарева В.В.,Власенко О.С.,Яровая Н.В.Экономика и организация морских круизов: Учебное пособие / В.В.Жихарева, О.С.Власенко, Н.В.Яровая. – Одесса: КУПРИЕНКО СВ,2016 – 249 с.:рис.,табл.
- 5.Михайлова Ю.В. Пассажи́рские перевозки: Учебное пособие / Ю.В. Михайлова. – Одесса.ОНМУ.2003 р. – 325 с.
- 7.Шибает А.Г. Пассажи́рские перевозки: Учебное пособие / А.Г.Шибает, Г.Н. Сильванская,И.М. Петров; под ред. А.Г. Шибаета. – Одесса: Феникс,2013.- 336 с.
- 8.Хокловей Дж. К., Тейлор Н. Туристический бизнес: Пер. с 7-го англ. изд. – К.: Знання, 2007. – 798 с.
- 9.Голубкова І.А. Економічний механізм розвитку круїзного судоходства України: монографія / І.А. Голубкова. – Одесса: ИздатИнформ, 2011. – 323 с.

10. Жихарева В.В. Экономика морского транспорта: учебник / [В.В. Жихарева, А.М. Котлубай, О.Н. Кибик и др.]. – Харьков: Бурун Книга, 2012. – 480с.
11. Нездоймінов С.Г. Формування ринку морського круїзного туризму в Причорно морських регіонах України.- Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку: монографія /За загальною ред. В.Г. Герасименко.- Одеса: Астропринт, 2013.- 262-317с.
12. Голубкова І.А. Бізнес-планування в круїзному судноплаванні. Підручник. / Примачов М.Т., Примачова Н.М., Левинська Т.І., Яворська А.Ф./ – Одеса: НУ«ОМА», 2020. – 347 с.

Додаткові рекомендовані джерела:

1. Кодекс торгового мореплавания Украины [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://kdo.dp.all/html.март 2012>.
2. Круизные Ассоциации [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.cruiseruss.com/cruise_enciclopedia/ cruise_associations/
3. Голубкова І.А. Проблема безпеки в круїзному судноплаванні. Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. Науковий журнал «Причорноморські економічні студії». / Левинська Т.І., Бабаченко М.В./ Вип. 39. Частина 1. – Одеса, 2019. - С. 5-11. Index Copernicus: [Indexed in the ICI Journal Master List](#)
4. Голубкова І.А. Закономерности устойчивого развития морской круизной индустрии. Науковий економічний журнал «Інтелект ХХІ», №5, Національний університет харчових технологій ГО «Інститут проблем конкуренції»; 2018.- С. 42- 46.
5. Голубкова І.А. Проблеми прибережного судноплавання в системі сталого розвитку Одеського регіону. /Левінська Т.І./ Розвиток методів управління та господарювання на транспорті: зб. наук. праць. – Одеса, 2018. – С. 43-52.
6. Голубкова І.А. Особливості стратегічного позиціонування круїзного флоту в різних регіонах портів. Економічні інновації. Вип. 62: зб. наук. праць. – Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2016. - С. 127-134.

11. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Президент України <http://www.president.gov.ua>
2. Верховна Рада України. <http://www.rada.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство економіки України <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України <http://minfin.kmu.gov.ua>
6. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>
7. Головне управління статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>

